

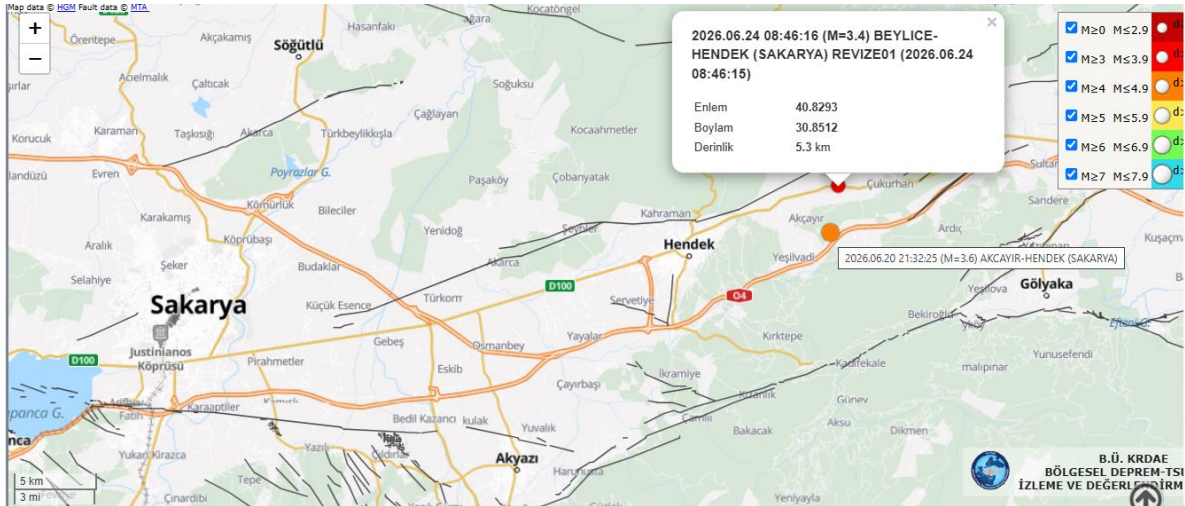
2026 Hendek (M=3.6 ve 3.4) Depremleri Bilgi Notu

Dr. Murat UTKUCU

Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü
Sakarya Üniversitesi Afet Yönetim Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kuzey Anadolu Fay Zonu, Sakarya ilinin de içinde bulunduğu Marmara Bölgesi'nde 3 kol halinde uzanmakta ve önemli bir deprem tehlikesine neden olmaktadır. Gölyaka, Akyazı ve Gölcük ilçeleri arasındaki Kuzey Kol kesimi 1999 İzmit depremini üretmiştir. Kuzey Kol'un Mudurnu vadisinden geçen kısmı da 1957 Bolu-Abant ve 1967 Adapazarı depremlerinde kırılmıştır. Bununla birlikte, Geyve-Mekece-İznik hattından geçen Güney Kol büyük olasılıkla en son 1419 depremi ile kırılmıştır. Bu fay Kuzey Kol'a göre çok daha az hareketli bir fay olmasına rağmen uzun süredir sessiz olmasıyla $M 7$ büyüklüğü ya da biraz üzeri deprem üretebilecek enerjiye sahip olabilir. Kuzey Anadolu Fay Zonu ile bağlantılı ikincil bir fay olan Hendek Fayı hakkında bilgimiz ne yazık ki kısıtlıdır. Gümüşova-Hendek-Adapazarı hattında uzanan ve Adapazarı Ovası içinde çökeller altında izlenemeyen bu fayın Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun bahsi geçen Kuzey ve Güney Kolları'na göre daha az tehlikeli olduğu ve 1943 Hendek depremini ürettiği söylenebilir. Bu fayla ilgili araştırmalar Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü'nde halen devam etmektedir.

Maden Tetkik Arama (MTA) Genel Müdürlüğü tarafından bu yıl güncellenen Türkiye diri fay haritası 2013 yılında güncellenen harita ile kıyaslandığında Sakarya ili için ana faylar açısından bir farklılık yoktur. Dolayısıyla deprem tehlike açısından da bir farklılık olduğu söylenemez. Bu bağlamda genel kamuoyunun deprem tehlikesini üreten ve değiştirilmesi imkansız faylar ve uzanımlarından ziyade deprem riskini oluşturan ve değiştirilmesi imkan dahilinde olan diğer elemanlarla ilgilenilmesi daha yerinde ve makul olacaktır. Bu elemanlar da mümkün olduğunca faylardan uzakta ve sağlam zeminlerde ve depreme dayanıklı olarak inşa edilmiş binalardan oluşan yerleşimler oluşturmak şeklinde tarif edilebilir.

20 ve 24 Haziran 2026 tarihlerinde meydana gelen ve sırasıyla büyüklükleri $M=3.6$ ve 3.4 olan Hendek depremleri büyük olasılıkla Hendek Fayı ya da bağlantılı diğer küçük faylar üzerinde olmuş depremlerdir. Bu depremlerin 2022 yılında meydana gelen $M=6.1$ Gölyaka (Düzce) depreminin gerilme tetiklemesi sonucu oluşmuş olma olasılıkları yüksektir. Kuzey Anadolu Fay Zonu gibi diri ve tehlikesi yüksek bir fay zonu üzerinde ve civarında bu türden depremlerin

oluşumu hayatın olağan akışı içindeki olaylar olarak değerlendirilmelidir. Bu güncel depremlerden bağımsız olarak denilebilir ki böyle bir civarında $M=6.0$ büyüklüğüne kadar depremler her zaman beklenmeli ve hazır olunmalıdır.